

ANTI ΕΠΙΛΟΓΟΥ

**Ομιλία που έγινε από τον Αδάμο Παπαδόπουλο
στη συγκέντρωση εκτοπισμένων Αχερίτου στις 30.05.1992
στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου Βρυσούλων**

Ευχαριστώ τον Πρόεδρο του συνδέσμου Ελεύθερη Αχερίτου, Δημήτρη Παπαδόπουλο και τα άλλα μέλη της Επιτροπής, που μου έκαναν την τιμή να μου αναθέσουν το ρόλο του κύριου ομιλητή στην αποψινή εκδήλωση.

Αλήθεια, τι να μπορέσει κανείς να πρωτοθυμηθεί, τι να εκφράσει και πώς, μέσα σ'ένα περιορισμένο χρονικά πλαίσιο και μπροστά σ'ένα τόσο διαλεκτό και τόσο αγαπημένο ακροατήριο.

Διακατέχομαι και σίγουρα μαζί μου όλοι εσείς τούτη την ώρα, από αισθήματα βαθιάς συγκίνησης ψυχικού συγκλονισμού, απέραντης νοσταλγίας, πικρού παράπονου, έντονης διάθεσης για θλιβερό τραγούδι και μοιρολόι, ασυγκράτητου θυμού και διαμαρτυρίας και πάνω απ'όλα μιας αταλάντευτης πίστης και ατέλειωτης ελπίδας, για την επικράτηση του σωστού και του δίκαιου.

Ιδιαίτερα τούτες τις μέρες, που η σημαδιακή για μας γιορτή της Αναλήψεως – η γιορτή του χωριού μας πλησιάζει, πιο βαρύς είναι ο καπμός των ντόπιων, αλλά και όλων εκείνων που γνώρισαν την Αχερίτου.

Να την εκεί! Δυο δρασκελιές μόνο μακριά μας. Μ'ένα άπλωμα του χεριού την αγγίζουμε! Κι' όμως! Όνειρο έχει γίνει άπιαστο και σήμερα μας κλαίει και την κλαίμε.

Αυτές τις μέρες, που άλλοτε οι νοικοκυρές θα ετοίμαζαν το κάθε τι για το πανηγύρι, που οι άντρες θα καλούσαν φίλους και κουμπάρους, τα παιδιά θα άνοιγαν τους κουμπαράδες, για να ξοδέψουν τις οικονομίες τους στα αυτοκινητάκια ή στα παγωτά, τα σωματεία θα οργάνωναν διάφορες εκδηλώσεις – ιπποδρομίες, τρέξιμο, γαϊδουροδρομίες, αγώνες – παραδοσιακά στην τοποθεσία Καμάλα και τελευταία στο Γήπεδο, τώρα, σύρουμε κουρασμένα τα βήματά μας, σε ξένους τόπους, σε μεγάλο βαθμό αλλοτριωμένοι κυνηγώντας μόνο την πρόσκαιρη ευημερία, την κατανάλωση και το κέρδος.

Αγαπημένη Αχερίτου,

Χάθηκες την ώρα που άρχισες να προκόβεις και να βάζεις στόχους, για ψηλά επίπεδα προόδου, στον πνευματικό, στον κοινωνικό και σε κάθε άλλο τομέα.

Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς με πόσες λαχτάρες κατορθώσαμε να σε πάρουμε ως εκεί – Όλοι μας – Ο καθένας με το δικό του τρόπο, με το δικό του κόπο και θυσία... Με το αλέτρι οργώναμε από παλιά, μέρα νύχτα τη γη μας, με τη τσάπα και το ψαλίδι αναστήναμε καρποφόρα τα δέντρα μας, ο κτίστης κι ο εργάτης ανοικο-

δομούσαν μέρα με τη μέρα απ' άκρου σ' άκρο όλο το χωριό, κι ο δάσκαλος με θρησκευτική αφοσίωση καλλιεργούσε τις αξίες και τα ιδανικά της πίστης και της φυλής στις καρδιές της νέας γενιάς.

Όλοι ακούραστοι βάζαμε τα δυνατά μας στην προσπάθεια ωραιοποίησης εκείνου του μικρού μας κόσμου, που άνθιζε και χαιρόταν, που διαγραφόταν φωτεινό το μέλλον του και σ' αυτόν μαγέψαμε όλα του κόσμου τ' αγαθά.

Οπότε απρόσμενα κι απίστευτα ίσως, γράφεται το θλιβερότερο κεφάλαιο, που έγινε ποτέ σ' όλο το διάβα της ιστορίας μας. Το μεγάλο έγκλημα, για τη διάπραξη του οποίου έδρασαν όλες οι δυνάμεις της κακής ώρας, συντελέστηκε

Το χωριό το δικό μας – το σπίτι το δικό μας πατήθηκε από τον Τούρκο. Η ελευθερία Βιάστηκε, η ηθική γονάτισε, η θρησκεία βεβηλώθηκε, η τιμή μολύνθηκε, η αρετή καταρρακώθηκε, η αξιοπρέπεια χάθηκε.

Το χωριό ρήμαξε. Ο τόπος στον οποίο σπαρταρούσε η ζωή νεκρώθηκε... Μείναν τα σπίτια ορφανεμένα – Μείναν οι εκκλησιές αλειτούργητες. Μεσαιωνικό σκοτάδι σκεπάζει τη γη την αγαπημένη. Βάρβαρη μπότα πατά το ίδιο χώμα, που άλλοτε ή λάσπη του Βάραινε τις ρεσπέρικες ποδίνες των γονιών μας και στον τόπο που ξάπλωναν τα κουρασμένα κορμιά τους σ' ένα σκληρό ψαθί για να ξαποστάσουν, αυτή την ώρα ξεδιάντροπα ζευγαρώνουν οι πρωτόγονοι της Ανατολίας.

Σ' αυτά τα χώματα που άκουσαν τις έγνοιες μας και που σ' αυτά εμπιστευτήκαμε τις λαχτάρες μας, ζουν οι έποικοι με τα αγαθά των κόπων μας. Σίγοσαν στις αυλές, στα περβόλια και στις λαγκαδιές τα τραγούδια των θρύλων. Στις πέτρες, στ' αγριολούλουδα και στα φυλλώματα, που γλυκοψιθύριζαν των νέων μας τους ερωτικούς αναστεναγμούς, ξύπνησαν οι αποκρουστικοί καγχασμοί των νέων κουρσάρων.

Χορταριασμένοι στην Αγιόταινα οι τάφοι των γονιών μας, των αδελφών μας, των αγαπημένων μας. Σωρός οι σταυροί και τα μάρμαρα – σωρός και τα' αγιασμένα λείψανά τους, λες και σφικταγκαλιάστηκαν όλοι μαζί οι νεκροί μας, για ν' αντέξουν την ασήκωτη συμφορά. Καρτερούν από μας ένα λουλούδι, μια ευχή, μια επιμνημόσυνη ψαλμωδία.

Ως πότε άραγε θα περιμένουν, για να ξανακούσουν κι αυτοί μαζί μας τις καμπάνες της Αναλήψεως και της Αγίας Μαρίνας; Αλήθεια, έχετε προσέξει πως ανάμεσά τους, πίσω από το χαλασμένο σχολείο, στέκει ακόμα η συκιά, είδετε τις ακακίες ολοκίτρινες και τα πελώρια κυπαρίσσια εκεί στην αυλή γκριζοπράσινα όπως τότε; Πώς να'ναι άραγε τα σπίτια, τα καφενεία, τα μαγαζιά, τα σωματεία, οι δρόμοι, τα δέντρα στις αυλές μας;

Ο Άντον Δημήτρης είναι εκεί στο Καλονέρι και καρτερά τις κοπέλες να κατηφορίσουν, για να του ανάψουν το καντόλι κι εκείνος ν' ανάψει την κρυφή ελπίδα τους, για τον νέο τον αγαπημένο.

Έξω μακριά, στη Ναναγιά στη Τραπεζίτισσα ξεχωρίζει ακόμα, σαν ο πελώριος γίγαντας

της περιοχής. Φαίνεται να αναπαύεται αδιάφορη, βαρετή, ασάλευτη, σιωπηλή. Τη δέρνουν οι τρελοί βοριάδες και σιωπά – τη κτυπούν τ' αστροπέλεκια και τα περιφρονεί – βλέπει από κει πάνω τη γη του μεσαρίτικου κάμπου με την καταπράσινη, μονότονη απλωσιά και συλλογιέται...

Γνώριμές της είναι οι φωνές που ακούει. Είναι από τους βάρβαρους απογόνους εκείνων, που πριν τέσσερις αιώνες την ξανάκαψαν και κούρσεψαν και χάλασαν και το χωριό γύρω της.

Ευλογημένη γη της Αχερίτου. Σ' έκαμε αιφράτη ο ασιερκώτης, τίμιος δουλευτής. Σε πήρε, σε όργωσε πρώτα με το πρωτόγονο αλέτρι, ύστερα με τα νέα μηχανήματα, σε πότισε με τον ιδρώτα του, με χαρά και μεράκι αξιοθαύμαστο σε καμάρωνε, σε χαιρόταν, σε τραγουδούσε...

Κονάτσι, Σιονόστρα, Αμίσταρος, Νιόλιτα, Μαζέρα, Αποκοφτός, Καρέλης, Αντζουλόβατος, Άσπρη, Καμίνια, Κότσινη, Κουνιέρης. Τοποθεσίες δικές μας – Ονόματα αδιάφορα γι' αυτούς που τ' ακούν για πρώτη φορά, μα που τόσο συγκινούν εμάς που τα περπατήσαμε, τα ζήσαμε και σήμερα με τόσο πόνο τα νοσταλγούμε.

Και πώς να μη νοσταλγήσουμε με θαυμασμό εκείνες τις εικόνες του ειρηνικού κόσμου της αγροτιάς, που' καμε συνήθειά του κάμπατο και προσευχή το μόχθο της ζωής; Με αγάπη πάντα και συ και' γω – όπου και να' σαι, όπου και να' μαι, σ' όλα τούτα προσβλέπω, και όλα αυτά ευλαβικά χαιρετώ.

Τούτη την ώρα, που λίγο πιο πέρα το χωριό μας, καλυμμένο με τη μαγιάτικη ομίχλη μοιάζει με πέπλο αραχνούφαντο, τούτη την εποχή που μπαίνουμε στο καλοκαίρι, η μαύρη επέτειος κεντρίζει έντονα τη μνήμη μας, που με οδύνη στρέφεται κει κάτω – στο στοιχειωμένο μας σπίτι – στο δικό σου το σπίτι, που ποτέ δεν ξέχασες και που η θύμηση της γης σου σε καίει και σε πονεί. Της γης που φύτεψες και πότισες με τον ιδρώτα και την ελπίδα σου εσύ και οι γονιόι σου. Και τα βράδια στον ύπνο σου ονειρεύεσαι μόνο τις γνώριμες στράτες της γειτονιάς σου. Εσύ που χρόνια γεύεσαι την απογοήτευση, αλλά δεν χάνεις την ελπίδα σου, γιατί πίστεψες κι ακόμα πιστεύεις στη δικαίωση, στην επιστροφή.

Γι' αυτό έχεις πάντα το βλέμμα σου στραμμένο προς τα κει – και'συ και'γω και όλοι οι συγχωριανοί μας.

'Όλοι εμείς, ας ανανεώσουμε απόψε την αποσταμένη ελπίδα, ας δώσουμε την υπόσχεση στον εαυτό μας, πως τούτο το χωριό – η Ασιερίτου, είναι δική μας – είμαστε δίκοι της – και τη χρωστάμε κληρονομιά στα παιδιά μας, όπως την κληροδότησαν σε μας γενεές, γενεών.

Την ποτίσαμε με τον ιδρώτα και το μόχθο μας – εμείς της δώσαμε την ομορφιά της, κι έγινε ένα με το είναι μας, με τις σάρκες μας, με τη ζωή μας.

Από μέσα της βγαίνει το άχραντο άρωμα των αγαπημένων μας νεκρών. Μας την παραχωρούν γραπτοί και άγραφοι νόμοι και ανεξάρτητα από χρόνο, απόσταση και θυσίες, ποτέ με τη θέλησή μας – μα ποτέ – δεν θα μπορέσει κανείς να μας την πάρει.

Δεν την αρνιόμαστε, δεν την ξεχνούμε, δεν την ξεγράφουμε – ζει και θα ζει για πάντα στην ψυχή μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τον Πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου κ. Ζαχαρία Παναγιώτου, για τον ενθουσιασμό που από την αρχή επέδειξε, για την ανάληψη από μέρους μας αυτής της πρωτοβουλίας και για την αμέριστη υποστήριξή του.

Ευχαριστούμε επίσης τον Πρόεδρο του Συνδέσμου «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΧΕΡΙΤΟΥ», Φιλόλογο και Επιθεωρητή Μέσων Εκπαίδευσης κ. Σωτήρη Ελευθερίου, για την προλόγιση του Βιβλίου και για τη διάθεση δικών του γραπτών κειμένων.

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε τους τρεις συγχωριανούς μας βουλευτές, κ. Σταύρο Ευαγόρου, κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη και κ. Γιώργο Βαρνάβα, που τιμούν με το χαιρετισμό τους, όχι μόνο την έκδοσή μας, αλλά κάνουν και την Κοινόπτα μας περήφανη, για τη μοναδική σε χωριό της Κύπρου, θετική και πλούσια παρουσία τους στο Κοινοβούλιο.

Ευχαριστούμε τη Διευθύντρια του Δημοτικού Σχολείου κ. Ειρήνη Χατζηλουκά, που έθεσε το αρχείο του Σχολείου στη διάθεσή μας και όλους τους άλλους που με οποιοδήποτε τρόπο μας βοήθησαν πρόθυμα, με την παροχή στοιχείων και πληροφοριών.

Τελευταία, μα σίγουρα όχι λιγότερο, ευχαριστούμε τους χορηγούς της έκδοσης που πρόθυμα και γενναιόδωρα χρηματοδότησαν την έκδοση του Βιβλίου μας:

1. CAPO CONSTRUCTIONS LTD
ΔΗΜΗΤΡΗ ΝΙΚΟΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΣΕΡΓΙΟΥ
2. KOINOTIKO ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΧΕΡΙΤΟΥ
3. Σ.Π.Ε. ΑΧΕΡΙΤΟΥ
4. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΡΥΣΟΥΛΩΝ-ΑΧΕΡΙΤΟΥ
5. ΧΡΙΣΤΑΚΗ ΤΖΙΟΒΑΝΗ
6. ΚΟΥΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟΜΗ (ΕΡΓΟΛΑΒΟΙ)
7. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
8. ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. H. RIDER HAGGARD: - A WINTER PILGRIMAGE 1900 ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΜΕΣΟ ΣΤΗΝ ΑΧΕΡΙΤΟΥ
2. GEORGE JEFFERY:- A DISCRIPTION OF THE HISTORIC MONUMENTS OF CYPRUS 1918
3. GAMILE ENLART:- GOTHIC ART AND THE RENAISSANCE IN CYPRUS 1899
4. RUPERT GUNNIS:- HISTORIC CYPRUS 1936
5. ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΜΑΧΑΙΡΑΣ:- ΧΡΟΝΙΚΟΝ
6. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΣΤΡΩΝΙΟΣ:- ΧΡΟΝΙΚΟΝ-ΔΙΗΓΗΣΗ
7. Α. Λ. ΚΟΥΔΟΥΝΑΡΗΣ:- ΜΕΡΙΚΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
8. ΑΝΔΡΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ:- ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
9. ΑΝΔΡΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ:- Η ΚΥΠΡΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ
10. ΝΕΑΡΧΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ:- ΧΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
11. Γ. ΚΝΑΗΣ:- Η ΔΕΡΙΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΤΗΣ
12. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΡΙΒΑ ΔΙΓΕΝΗ:- ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ
13. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΡΙΒΑ ΔΙΓΕΝΗ:- ΧΡΟΝΙΚΟΝ
14. ΒΙΑΣ ΛΕΙΒΑΔΑΣ:- ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ 2007
15. ΣΤΑΥΡΟΥ Α. ΤΑΝΤΑ:- Η ΖΩΔΙΑ ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ 1995
16. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:- ΑΧΕΡΙΤΟΥ 1990
17. ΑΔΑΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:- ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ 1958
18. ΤΡΥΦΩΝΑΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:- ΛΥΡΑ ΚΑΙ ΤΟΞΟ
19. ΠΑΝΟΣ ΜΥΡΤΙΩΤΗΣ:- ΟΙ ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΤΟΥ ΦΡΕΝΑΡΟΥ
20. ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ:- ΑΡΧΕΙΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ
21. ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΩΝΟΣ (ΑΡΧΕΙΟ)
22. ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ (ΑΡΧΕΙΟ)
23. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (ΑΡΧΕΙΟ)

9 789963 583928